

## **Spreektekst Kadernota 2021 en 1<sup>e</sup> halfjaarrapportage 2020**

Voorzitter, de wereld en Nederland maakt ongekennde tijden door als gevolg van de COVID-19 pandemie die ons het afgelopen jaar in onze greep heeft gehouden en ons ook de komende tijd de nodige onzekerheid met zich zal meebrengen. Ook Rijswijk heeft het afgelopen jaar de gevolgen ondervonden van het COVID-19 virus. Op de eerste plaats willen wij onze inwoners die zelf getroffen zijn of zijn geweest door dit verschrikkelijke virus of geliefden hebben verloren, vanaf deze plaats veel sterkte toewensen. Het college en u in het bijzonder als burgemeester verdient een compliment in de wijze waarop u de afgelopen periode met oprechte toewijding en betrokkenheid onze Rijkswijkse inwoners, bedrijven en maatschappelijke instellingen heeft geleid. De maatregelen die u in regionaal verband heeft moeten nemen om het virus in te dammen, zijn binnen Rijswijk goed nageleefd met oog voor de menselijke maat, neem de zaterdagmarkt in Oud Rijswijk als voorbeeld, om daar waar het enigszins mogelijk was de economie draaiende te houden. We gaan met elkaar nog onzekere tijden tegemoet. Laten we hopen op een snelle goede afloop.

Voorzitter, de 1<sup>e</sup> halfjaarrapportage 2020 en Kadernota 2021 laten een voor Rijswijk financieel weinig rooskleurig beeld zien. “Omdat het kabinet gemeenten niet voldoende geld wil geven, gaan gemeenten kapot”. Ik citeer hiermee VVD-wethouder Rosier van Zoetermeer die samen met zijn collega-wethouders in Haaglanden en VVD-gedeputeerde Vermeulen namens de PZH het kabinet opgeroepen heeft structureel meer geld voor gemeenten beschikbaar te stellen. Het financieel beeld van oplopende tekorten wat Rijswijk laat zien, is niet iets van “des Rijswijks” maar het gevolg van aanhoudende tekorten in het sociaal domein en de rekenregels van de algemene uitkering. Daarnaast zien wij dat met de nodige voortvarendheid onder leiding van wethouder Keus het proces van Transparant Begroten is ingezet om inzichtelijk te maken welk deel van de begroting nu voor ons bestuur beïnvloedbaar is. Hij is met dit traject snel na zijn

aantreden nu inmiddels een jaar geleden begonnen, het proces is nu volop gaande, en we zien nu met deze Kadernota de eerste vruchten hiervan terug. Jammer dat pas in tijden van “financiële nood” dergelijke trajecten goed van de grond lijken te komen. Voor de begroting 2020 wordt voorgesteld om € 3 mio te bezuinigen door werkzaamheden te temporiseren of niet uit te voeren. Hoe is het College tot deze onderbouwing gekomen? (Is een fasering voor te stellen: bijvoorbeeld maatregelen Actieplan Luchtkwaliteit wellicht later dit jaar uitvoeren bij eventueel financiële ruimte) Hoe reëel is realisatie? En hoe wordt de financiële voortgang nu gedurende 2020 bewaakt waarbij het College tijdig kan bijsturen bij mee- en tegenvallers?

Voorzitter, Gemeentebelangen Rijswijk kan zich goed vinden in het herstelplan Financien zoals dat nu door het College wordt voorgesteld. Niet de stad “kapot bezuinigen” maar op een weloverwogen manier in een vierjaren plan werken aan een structureel en reëel begrotingsevenwicht. Logisch is daarbij dat een deel van de Eneco-gelden (€ 20 mio) als tijdelijk buffer wordt toegevoegd aan de Algemene Reserve. Als belangrijk uitgangspunt voor het verbeteren van onze financiën, wordt genoemd “het blijven inzetten op het verdienvermogen van de gemeente” oftewel het groter maken van de koek. Groei van de stad en economische bedrijvigheid zijn wat GBR de belangrijkste sleutels voor het gezond krijgen en houden van onze financiën. In andere verbanden heb ik al reeds gezegd dat Rijswijk in dit deel van de Randstadregio een unieke propositie heeft om een bijdrage te leveren aan de woon- en werkgelegenheidsvraag. Wij zien met voortvarendheid de verdere uitvoering van het Masterplan Bogaard eo tegemoet en denken graag mee bij de planuitwerking van het Havenkwartier. Ruimte is schaars en moet goed benut worden. Wonen-werken-verblijven en mobiliteit moet bij ieder ontwikkelvraagstuk afgewogen worden met ruimte voor innovatieve concepten. Het hebben van auto's met bijbehorende parkeerbehoefte in stedelijk te ontwikkelen gebieden als Bogaard, Havenkwartier maar ook in Parkrijk RijswijkBuiten kan niet meer als vanzelfsprekend gefaciliteerd worden. Wonen, werk en zorg zijn niet per definitie op zich zelf staande functies met hun eigen gebouwen. Biedt ruimte als het gaat om mobiliteit en in woon-werk-en zorgconcepten. GBR is ook voorstander om door te pakken op het in eigen beheer ontwikkelen en exploiteren van woonconcepten in de vrije sector huur. College, wat is nu de stand van zaken van het onderzoek wat u bij de begrotingsbehandeling vorig jaar heeft toegezegd?

Binnen de culturele sector zien wij ook mogelijkheden voor een stuk innovatie en besparingen op subsidiegelden. Wij willen het Huis van de Stad concept als samenwerkingsmodel voor alle culturele instellingen gaan toepassen om gezamenlijk te werken aan een vraaggericht cultureel aanbod voor een zo'n breed mogelijk publiek. De Schouwburg en het Museum moeten qua locatie maximaal de ruimte krijgen om verder te commercialiseren. Voor die (onderdelen van) programma's die gepaard gaan met subsidie, kan bij doorgang het Huis van de Stad als podium dienen. Op deze manier willen wij bijdragen aan een nog steeds breed cultureel aanbod wat per saldo wel rendabeler is. Graag horen wij de mening van het College hierop.

Voorzitter, wij vinden het belangrijk om komend jaar aandacht te gaan schenken aan de sportactiviteiten rondom het Elsenburgerbos. Nu het daadwerkelijk beeindigen van de gevaarlijke milieu-activiteiten bij TNO aanstaande is, is onze fractie van mening dat met voortvarendheid de sportparkontwikkelingen van RHC tezamen met De Spartaan en fietscrossclub Rijswijk opgepakt moeten worden. Wij zien een nadrukkelijke meerwaarde in samenwerking van deze verenigingen op deze locatie. Graag een reactie vanuit het college.

Voorzitter, verderop dit jaar zullen wij met elkaar nog in gesprek gaan over de kaderstelling met betrekking tot de besteding van de Enecogelden. Graag willen wij u hierbij onze eerste gedachten geven. Naast de voorgestelde tijdelijke versterking van ons weerstandsvermogen met een deel van deze gelden (€ 20 mio) wil GBR nu invulling geven aan de raadsbrede motie Tunnel Beatrixlaan van november 2018 om nu een bestemmingsreserve te gaan vormen van € 20 mio als gemeentelijk aandeel in de Beatrixtunnel. Om in de regio en landelijk duidelijk te maken dat het onze gemeenten om meerdere redenen serieus is om werk te maken van deze tunnel. GBR is er van overtuigd dat het expliciet reserveren van gemeentelijke middelen de besluitvorming verder zal bespoedigen. Graag horen we de mening van andere fracties hierover. Met betrekking tot onze aandelen in Stedin constateren wij dat het College bijna het gehele jaarlijks dividend met € 600.000 vanaf 2021 reeds uit voorzichtigheidsoverwegingen heeft afgeboekt. Stedin staat voor een forse opgave om haar kabelnet te verduurzamen en heeft onvoldoende liquiditeit om dit te realiseren. Rijswijk als relatief kleine aandeelhouder heeft geen strategische positie in Stedin. Wij pleiten ervoor om als het enigszins kan dat we onze aandelen verkopen. Graag een reactie vanuit het College hierop.

Tot slot voorzitter, het sociaal domein. GBR pleit nog steeds voor een systeemwijziging van het sociaal domein en dan vooral jeugdzorg. De organisatie moet beter en efficiënter. We moeten terug gaan naar de basis. Waarvoor hebben we dit soort voorzieningen? Wie zijn aller eerst verantwoordelijk? Is dit de gemeente of zijn er ook andere instanties die hun verantwoordelijkheid moeten pakken? Hoe pakken we deze mentaliteitskwestie aan.

Volgens GBR ligt de verantwoordelijkheid primair bij ouders en de directe omgeving van het kind, zoals de school, verenigingen maar ook de huisarts. Wij willen een sterke Rijswijkse samenleving waar we naar elkaar omkijken. Uiteraard moet de gemeente opgesteld staan voor de jeugd die, ondanks de sterke samenleving, te ernstige problemen hebben en hiervoor professionele hulp nodig hebben.

Daarom pleit GBR er voor om systematische veranderingen door te voeren op het beroep op jeugdzorg te verminderen. De gemeente is momenteel één van de eerste partij die hierin verantwoordelijkheid neemt. GBR wil graag zien dat ook andere partijen naar voren stappen. GBR is blij om te horen dat de eerste stappen hierin al worden gezet, dat huisartsen worden ingezet als eerste lijns adviseurs. Wij hopen dat andere partijen dit goede voorbeeld zullen volgen en dat deze trend wordt voortgezet. GBR is namelijk van mening dat hoe lager het niveau is dat het probleem van een kind gesignaleerd wordt, hoe sneller dit probleem ook kan worden opgepakt en hopelijk opgelost, zonder dat het kind in de molen van jeugdzorg terecht komt. Dit filter tussen jeugdigen en jeugdzorg leidt tot een hogere effectiviteit.

En daarom een oproep, stel de opneemregeling ter discussie. Het is een grote stap, dat realiseren wij ons ook. Maar die stap moeten we juist nu durven te nemen, nu andere partijen ook gaan bewegen. Hierdoor worden de kosten omtrent jeugdzorg meer beheersbaar, maar het allerbelangrijkst, dit komt ten goede van de Rijswijkse Jeugd. Wij horen graag van het College welke stappen nu inmiddels zijn gezet in het hervormen van de Jeugdzorg.

Voorzitter, tot zover onze inbreng in eerste termijn.

